

“Els Matrimonis Forçats”

Programa de seguretat contra la violència masclista

Banyoles, 25 novembre 2010

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

Índex

1. Introducció:

- L'abast de les violències masclistes
- L'origen estructural implica un abordatge integral
- *Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista*

2. Els Matrimonis Forçats

- DDHH, UE
- Definició
- Geografia del fenomen
- Motivacions

3. Una aproximació a Catalunya

- Dades de població
- PSVM
- Ordre de Servei PGME
- Protocol marc i Comissió Nacional

4. Propostes a manera de conclusions

-
- **Fer esquema de l'organigrama del DIRIP**

Programa de seguretat contra la violència masclista

Objectiu:

Liderar les actuacions estratègiques necessàries en el marc de la Seguretat pública per a l'abordatge integral del fenomen de la violència masclista, garantint els drets de ciutadania de les dones com el dret a viure sense violència, el dret a l'atenció de qualitat, el dret a la protecció i a la seguretat.

www.gencat.cat/interior/violenciamasclista

Què entenem per Violència Masclista?

- La **violència** que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la **discriminació** i de la situació de **desigualtat** en el marc d'un sistema de relacions de **poder** dels homes contra les dones i que produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un **dany o patiment físic, sexual o psicològic**, tant si es produeix en **l'àmbit públic com en el privat**

**Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, Títol I, article 3*

Un fenomen mundial

- La violència contra les dones és el resultat més greu d'unes relacions socials basades en la discriminació per raó de sexe
- La violència que pateixen les dones per raó del seu sexe esdevé un fenomen universal que afecta a gairebé totes les cultures, grups socials i edats d'arreu del món i, per tant, Catalunya no n'està exempta

Una violència sense fronteres

Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista

Objectius:

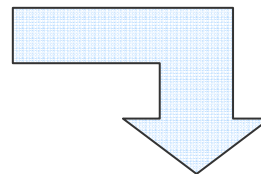
- **Eradicar** la violència masclista i remoure les estructures socials i estereotips culturals que la perpetuen
- Establir **mesures integrals** de prevenció, detecció i sensibilització amb finalitat d'eradicar-la de la societat
- Reconèixer els **drets de les dones** que la pateixen a l'atenció, assistència, protecció, recuperació i la reparació integral.

Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista

Formes de violència:

- **Violència física**
- **Violència psicològica**
- **Violència sexual**
- **Violència econòmica**

Àmbits on es manifesta:

- **Àmbit de la parella**
- **Àmbit familiar**
- **Àmbit laboral**
- **Àmbit social i comunitari***

Violència masclista a l'àmbit social o comunitari

Aquest àmbit comprèn :

- Agressions sexuals.
- Assetjament sexual.
- Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.
- Mutilació genital femenina o risc de patir-la
- ****Matrimonis forçats**
- Violència derivada dels conflictes armats
- Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones

Matrimonis forçats

*imatge extreta de la *Forced Marriage Unit (FMU)*

Definició matrimoni forçat i diferenciació d'altres pràctiques

Matrimoni forçat:

- És aquell que es produeix sense el consentiment vàlid de com a mínim un dels contraents per la intervenció de terceres persones de l'entorn familiar (sovint els progenitors) que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi.

****Matrimoni prematur:***

- Quan un dels contraents del matrimoni forçat es una persona menor de 18 anys també se'l denomina matrimoni prematur

Matrimoni concertat:

- Matrimonis pactats, també anomenats matrimonis blancs, concertats o de conveniència. El matrimoni com un subterfugi o pràctica que instrumentalitza aquest ritual per assolir objectius no explícits: satisfer interessos econòmics, aconseguir la nacionalitat per la via més ràpida, etc. però amb la connivència dels contraents que busquen assolir llurs interessos i els de la família o comunitat.

*L'article 46 del Codi Civil especifica que no poden contraure matrimoni els menors d'edat no emancipats. Es permet el matrimoni a menors a partir de 16 anys si estan emancipats i entre 14 i 16 anys en els casos que hagin obtingut una dispensa judicial; però sempre ha d'haver-hi el lliure consentiment dels contraents (art. 45)

Dificultats en la definició del Matrimoni Forçat

En els casos en què existeixen proves reals de la vulneració de la llibertat de consentiment al matrimoni per coaccions físiques o violències que permeten constatar innegablement un matrimoni forçat

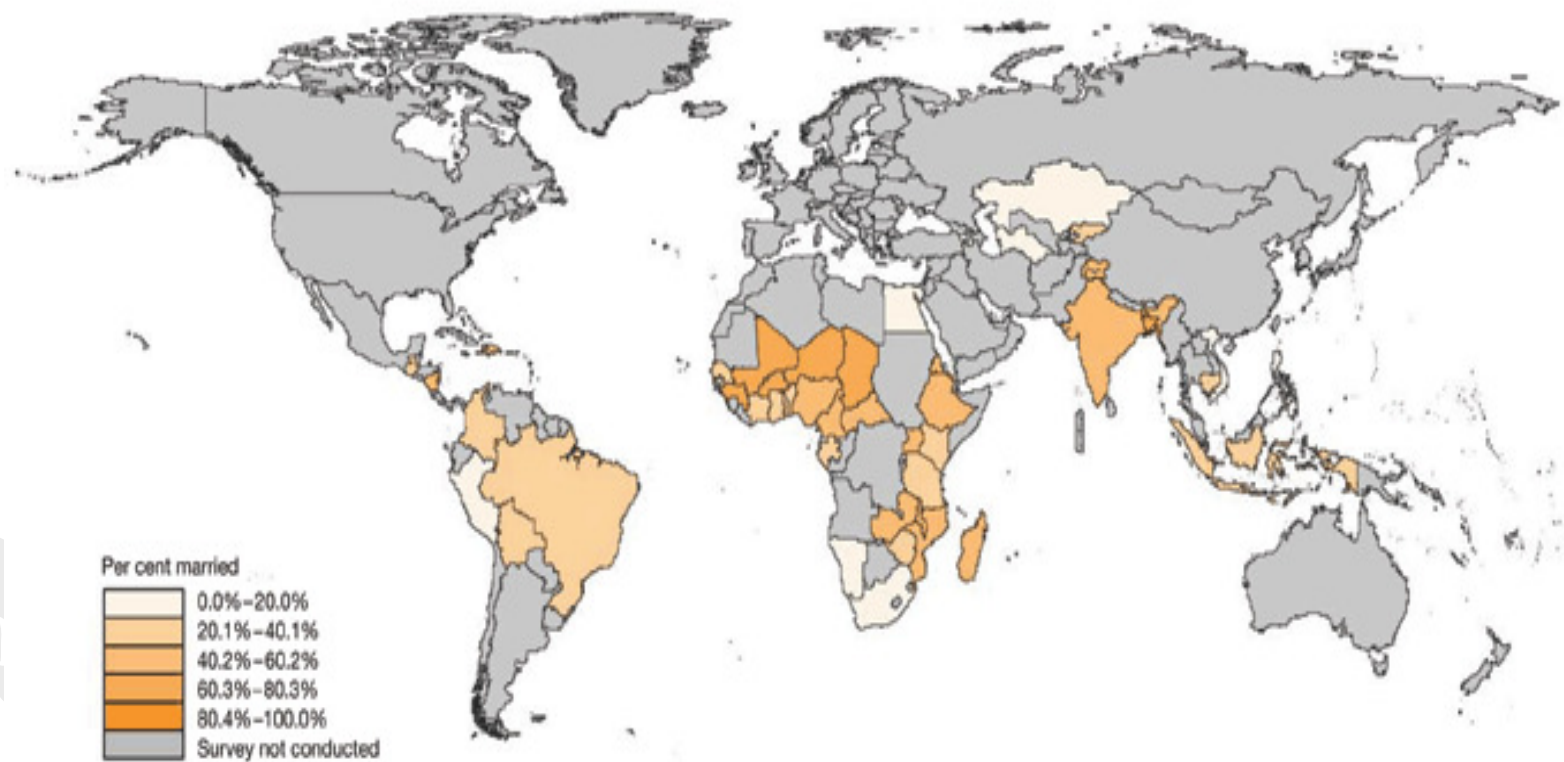
Dificultats:

- no sempre és fàcil apreciar la **voluntat interna**, els fenòmens psicològics en correlació amb el contingut explícit de l'acte del matrimoni.
- la **voluntat declarada** en el moment de l'acte del matrimoni no consisteix només en els termes que l'expressen, sinó que hi poden interferir les circumstàncies o pressions ambientals de les quals resulta i amb les que es relaciona
- El **temor o la por** poden neutralitzar tota veritat de resistència, sense que hom pugui parlar d'un consentiment real
- no sempre és possible aportar les proves de les **amenaces morals**, que avoquen la persona a un estat de **vulnerabilitat** i no li permeten d'oposar-se al matrimoni

El MF doncs, implica en si mateix un problema de definició “*no es defineix des del mateix punt de vista a tots els països.*”*

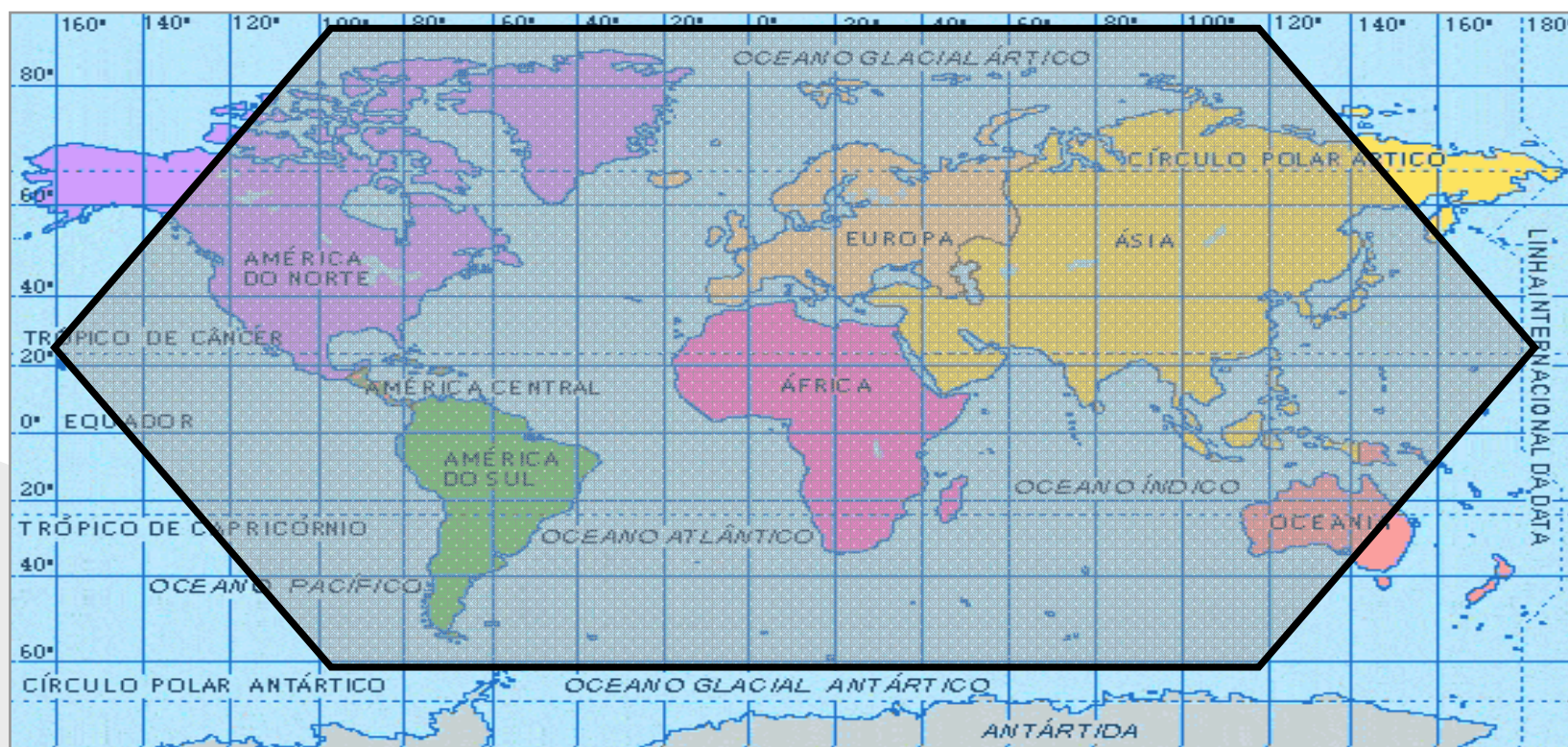
Geografia del fenomen

Moviments migratoris han ampliat la geografia del fenomen

Segons l'informe del Consell Federal Suís *“Répression des mariages forcés et des mariages arrangés”* els MF afecten principalment a comunitats d'origen immigrant, sense poder ser atribuïdes a un entorn cultural precís ni a una religió en particular”

Elements claus en els Matrimonis forçats

1.L'origen de la pràctica dels matrimonis forçats està geogràficament molt estesa:

- Àfrica subsahariana
- Nord d'Àfrica
- Pròxim Orient i Orient Mitjà,
- Amèrica Llatina
- col·lectius d'ètnia gitana de diversa procedència

2.Variabilitat en la forma que pren el MF en les diferents regions*(edats (tot i que el major nombre de casos afecta a menors d'edat), diversitat de rituals associats,motivacions...)

3.Elevada complexitat deguda a l'elevat nombre de factors que s'entrellacen en el fenomen dels MF (pressions explícites i implícites tan pel que fa al família, la comunitat, el maquillatge per la tradició i/o la religió, condicionants educatius, culturals, les situacions econòmiques de moltes famílies, edats primerenques...)

Elements claus en els MF- II

4. Aspectes nuclears dels tots els MF:

- el **sistema patriarcal** que fonamenta el sistema de domini dels homes vers les dones

*L'antropòloga Nicole-Claude Mathieu, descriu la continuïtat de la pràctica dels matrimonis forçats com:

“una invasió dels cossos de dones i ments [...] per la constant i constrenyent presència física i mental d'homes a qui s'han de sotmetre”.

- la **greu vulneració dels drets humans** d'aquelles persones que són obligades a contraure matrimoni

*Art. 16.2 de la **Declaració Universal dels Drets Humans**:

“El matrimoni només es pot contraure amb el ple i lliure consentiment dels dos pretendents”

Matrimoni prematur

**Muhammad married Aisha
when she was 6 years old**

- **“El dret de la dona a escollir el seu espòs i contraure lliurement matrimoni és fonamental per a la seva vida, la seva dignitat i igualtat com a ésser humà”.**
- **(Recomanació General Núm. 21, Nacions Unides. Convenció sobre l'Eradicació de Totes les Formes de Discriminació Contra les Dones)**

Que no és un matrimoni forçat?

- Una tradició que cal mantenir.
- El precepte d'una religió concreta.
- Un fenomen que només passa entre la gent pobre i en ambients marginals.
- Un contracte que només es signa a l'estranger.
- Un tret de cultures concretes que cal respectar
- Un fenomen que ja no existeix
- Un fenomen que a Catalunya no existeix

Principals de motivacions dels Matrimonis Forçats

- Reforçar els vincles familiars.
- Assegurar que les riqueses i els béns romanen al si familiar.
- Complir amb obligacions o promeses antigues.
- Protegir ideals culturals o religiosos.
- Situacions de migració, ajudar en permisos de residència i nacionalitat.
- Controlar la sexualitat de les noies quan entren en edat reproductiva.
- Com a estratègia de supervivència econòmica familiar (sobretot en països en els que la família rep una dot).
- Com a estratègia de protecció de la menor o dona que passa a dependre de la família del marit i podrà tenir fills legítims.
- Honor familiar.
- Explotació sexual* o laboral

Màfies romaneses casen menors per prostituir-les La noia adopta el cognom del marit, un membre de la xarxa de tràfic de blanques*

- El matrimoni permet que les noies puguin sortir del país sense el permís patern

Les màfies romaneses dedicades al tràfic de blanques han trobat **en els matrimonis forçats** un mètode per poder enviar noies menors d'edat a països com Espanya i Itàlia. Així aconseguixen burlar les restrictives mesures que, durant els últims mesos, el Govern de Romania ha imposat per controlar la sortida del país de menors que no viatgin acompanyats pels seus pares per temor que puguin acabar en xarxes de prostitució o mendicitat.

CANVI DE COGNOMS Segons les seves investigacions, per treure del país noies menors d'edat, les xarxes de tràfic de blanques obliguen aquestes noies a casar-se amb membres de la màfia.

Els últims mesos, en les batudes efectuades a Espanya en diversos clubs de cites, ja han estat localitzades diverses menors romaneses.

Menors o no, una vegada en mans de la xarxa, algunes noies són traslladades directament a Espanya on se les obliga a prostituir-se. Altres, abans d'iniciar el viatge, ja comencen a ser explotades sexualment a Romania.

El transport a Espanya se sol efectuar a bord d'autobusos. En ocasions, algun membre de la xarxa viatja amb les noies. Però moltes vegades les noies --desconeixedores del destí que els espera-- viatgen soles, tot i que en aquest cas se'ls obliga a entregar els passaports als conductors.

**El Periódico, data 10/04/2006*

Matrimonis prematurs

- L'Unicef calcula que prop de 60 milions de dones que avui tenen entre 20 i 24 anys van ser obligades a casar-se abans d'arribar a la majoria d'edat. A l'Afganistan, aproximadament la meitat de les noies contrauen matrimoni abans de fer els 18 anys.
- la família de Ghulam va decidir vendre-la al seu marit per poder alimentar la resta dels seus fills, encara que va afegir que "se sentien avergonyits" per això
- La imatge de Ghulam, una nena afganesa d'11 anys, asseguda al costat del seu marit de 40 va ser la fotografia de l'any 2007 pel Fons de les Nacions Unides per a la Infància (Unicef)

Fotografia de la Ghulma el dia del seu “casament”*

Amb caràcter estructural comú a totes les violències masclistes

- Un context ampli, el **cultural** (*macrosistema*) ens remet a les formes d'organització social, els sistemes de creences i els estils de vida que prevalen en una cultura o subcultura particular. Són patrons generalitzats que impregnen els diferents estaments d'una societat (patriarcat)
- El segon nivell, el **social** (*exosistema*) està format per la comunitat més pròxima. Inclou les institucions mediadores entre el nivell de la cultura i el nivell individual: l'escola, l'església, la mesquita, la sinagoga..., els mitjans de comunicació, els àmbits laborals, les institucions recreatives, els organismes judicials, els de seguretat
- El context més reduït i pròxim, l'**individual** (*microsistema*) es refereix a les relacions cara a cara, que constitueixen la xarxa de vinculació més propera a la persona. Dins d'aquesta xarxa, els processos d'individuació i socialització, les relacions de gènere en la parella o en la família, sigui de la composició que sigui^[1], es poden entendre com estructures bàsiques del microsistema i hi tenen un paper molt important
- ^[1] Dolors Comas d'Argemir, "Noves famílies i polítiques públiques. La situació a Catalunya" a Revista Etnològica de Catalunya, Núm. 32 2008, pags. 74-86.

Que requereix un abordatge integral

- En el context **cultural** cal “desarticular els paradigmes i els sistemes de creences que legitimen i perpetuen la violència, com ara l’abús del poder, la discriminació per motius de sexe i gènere i la utilització de la violència com a instrument d’imposició i resolució de conflictes”
- En el context **social** cal “actuar contra els dispositius que han legitimat la pràctica d’aquesta violència a través de la impunitat dels qui l’exerceixen individualment, però també contra els sistemes que la perpetuen mitjançant determinats productes culturals. També cal treballar contra la tolerància social de la violència masclista”
- I en el context **individual** cal “facilitar l’atenció social i terapèutica necessària per a la recuperació de cada dona, així com dels infants que han viscut situacions de violència

D’aquesta manera, no només s’incideix en el procés individual de recuperació de les seqüeles que hagi provocat la violència, sinó que es desenvolupa un treball per prevenir noves situacions abusives

DDHH

El matrimoni només es pot contraure amb el ple i lliure consentiment dels dos pretendents

Art. 16.2 Declaració Universal dels Drets Humans

Els Estats han d'emprendre totes les mesures apropiades en l'àmbit legislatiu, administratiu, social i educatiu per protegir els infants de tota forma de violència física o mental, dany o abús, negligència o tracte negligent, maltractament o explotació, incloent-t'hi l'abús sexual,

Art. 19. Convenció UN sobre els Drets dels Infants.

DDHH

- **CEDAW** Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW), adopted in **1979** by the UN General Assembly, is often described as an international bill of rights for women. Consisting of a preamble and 30 articles, it defines what constitutes discrimination against women and sets up an agenda for national action to end such discrimination.
- **BEIJING '95**
- **DECLARACIO DEL MILENI I OBJECTIUS 2015**
- **RESOLUCIO DEL CONSELL DE SEGURETAT**
 - **1325 DONES, PAU I SEGURETAT**
 - **1820 VIOLENCIA SEXUAL EN CONFLICTES ARMATS**
- **UNIFEM: Fons de les Nacions Unides per a les Dones dedicat a l'avenç dels drets de la dona i la igualtat de gènere.**

DDHH

Es difícil conocer el número exacto de matrimonios infantiles, puesto que muchos de ellos no están inscritos y no son oficiales. Dicho esto existen datos obtenidos a partir de encuestas para cerca de 100 países y que reflejan lo siguiente:

En los países en desarrollo, más de 60 millones de mujeres de entre 20 y 24 años contrajeron matrimonio o vivían en pareja antes de haber cumplido 18 años

El matrimonio precoz puede tener consecuencias muy perniciosas para las niñas:

- *abandono de la educación*
- *problemas de salud*
- *malos tratos*

UNICEF

Conseqüències dels Matrimonis Forçats

- **Psicològiques:** dificultats conductuals (baix rendiment escolar, irritabilitat...) sentiments d'ambivalència, por, depressió, culpa per la negativa, manca d'autoestima, depressió, ansietat, trastorns alimentaris, alteració del son, drogadiccions, aïllament, ...
- **Físiques:** lesions, agressions, desordres somàtics, dolors abdominals, autolesions, intents de suïcidi, homicidis...
- **Sexuals:** embaràs prematurs o problemàtics, infecció del VIH, l'hepatitis B, fístules (rebuig i expulsió de la comunitat) , d'altres malalties de transmissió sexual, violacions o agressions sexuals....
- **Econòmiques:** manca d'independència econòmica, control i restricció dels propis recursos, prohibició d'accedir al mercat laboral o mantenir una feina

“Una niña yemení de doce años falleció por hemorragias internas tres días después de que fuera casada con un hombre mayor”.

Violències masclistes relacionades

La Mutilació genital femenina i el Matrimoni Forçat:

....pero recuerdo aún con más dolor una chica de 19 años, **casada a la fuerza**, a la que le habían cerrado completamente tras **la escisión** y no podía mantener relaciones sexuales. Su marido le propinaba auténticas palizas debido a la imposibilidad de practicar sexo y la chica vino a visitarnos a nuestro hospital. Su esposo, al enterarse de que un hombre le había visto la zona genital, se enfadó muchísimo y llegó muy alterado al centro hospitalario. Hubo que explicarle muchas cosas. La joven no regresó jamás a la clínica.

Ouma

El peinado de boda de la niña de 14 años, Ouma.

Su padre la ha vendido a Hamidou. Éste tiene 33 años, y ella será su segunda esposa. Antes de que el novio entre en la ceremonia, tendrá que negociar con el padre de Ouma, el precio. Ella finalmente vale 30 euros convertidos y 100 nueces de cola.

Policia rescata niña 13 de años retenida en chabola para ser casada a la fuerza (Agencia EFE, 29 agosto 2007)

Una niña de 13 años y nacionalidad rumana fue rescatada por la Policía de una chabola en el distrito madrileño de Vicálvaro, tras permanecer allí retenida durante horas por un matrimonio de la misma procedencia que pretendía casarla con su hijo de 15, informó la Jefatura Superior de Policía en un comunicado.

Marcel D., de 36 años, fue detenido a las 04.00 horas de la madrugada del pasado domingo en una chabola ubicada junto al poblado madrileño de la Cañada Real, en la carretera de Valencia, acusado de un delito de detención ilegal....

La Audiencia de Barcelona absuelve a los padres acusados de atar a su hija a la cama para que no viera al novio (14/1/2005)

- La Audiencia de Barcelona absuelve a los padres acusados de atar a su hija a la pata de la cama para que no viera a su novio. A pesar de que el tribunal considera "reprobable" retener a la joven atándola a la pata de cama durante toda una noche, entiende que no incurrieron en ningún delito puesto que no hay pruebas suficientes que avalen su culpabilidad...

....La joven subió al domicilio mientras su novio la esperaba en la calle, pero ante su tardanza se presentó en la vivienda. El acusado, impidiéndole el paso, le dijo que "su hija se iba a quedar allí aquella noche" y le comunicó que "habían decidido que su relación era imposible porque ambos pertenecían a religiones distintas e incompatibles -él cristiano y ella musulmana- y además ella ya estaba casada en Marruecos con otra persona de religión musulmana".

Allegados de chica 14 años casada en Mauritania dice que matrimonio es legal -Agencia EFE, 5/6/2007

En declaraciones a los periodistas en los juzgados de la localidad gaditana donde el detenido está prestando declaración, el primo del acusado, Mocktar Ahmed, aseguró que su familiar se casó hace un año en Mauritania con una menor de 14 años, un matrimonio que definió como "normal", "puesto que la chica estaba totalmente de acuerdo y, según las leyes de mi país, es totalmente legal".

Además, añadió que una "mujer con esa edad debe casarse, porque lo contrario está muy mal visto".

Por su parte, el padre de la menor, Mohamed Ould Abdalah, recalcó que su hija estaba totalmente de acuerdo con la boda, y dijo que no entendía por qué acusa a su marido de agresión sexual.

En este sentido, acusó a una amiga y ex vecina de la menor mauritana de ser la instigadora de la denuncia ante la Policía.

Que el matrimonio es "normal" en su país fue ratificado por un representante de la embajada de Mauritania en Andalucía, Isselmou Oulud, quien aseguró que en ningún momento se casaron por dinero, y que no se trató de un matrimonio "de interés".

Los hechos ocurrieron la madrugada del pasado día 3 en Puerto Real, en el domicilio familiar de la menor, y en ellos estuvo supuestamente implicado un hombre de nacionalidad mauritana, de iniciales E.M.O.A., de 40 años, con el que, al parecer, la menor, obligada por sus padres a cambio de dinero, había contraído matrimonio en Mauritania.

Según explicó la Policía en una nota de prensa, la agresión sexual tuvo lugar con el consentimiento de la madre de la menor, H.M.C.B., también mauritana, quien, días antes de la consumación de los hechos, estuvo coaccionando, bajo amenazas de muerte y con agresiones físicas, a su hija para que mantuviera relaciones sexuales con E.M., a lo que la menor se negaba.

Tras la agresión, la menor tuvo que recibir atención médica y fue ese examen el que puso de manifiesto lo ocurrido.

La necessitat de donar resposta

- Perquè es tracta d'una pràctica que és plenament vigent en països i comunitats d'origen de moltes de les persones immigrants del nostre país i que ara volen desenvolupar el seu projecte de vida a Catalunya
- Perquè es tracta d'una greu vulneració dels drets fonamentals
- En coneixem només la petita punta del iceberg
- Li succeeix a persones que es troben en una situació d'especial vulnerabilitat per l'edat o per la condició d'immigrant o per la condició de gènere/sexe
- És una més de les violències masclistes i podem intervenir-hi
- Podem fer detecció precoç i prevenció
- Podem evitar els matrimonis forçosos i garantir l'atenció a les persones que en són víctimes o ho han estat.

Compromisos dels Estats:

- **Reconeixement d'aquesta pràctica**
- **Condemnar-la**
- **Adoptar el compromís d'impulsar mesures i accions per a prevenir, evitar i abordar els MF**

**Estudi Els matrimonis forçats als Estats membres del Consell d'Europa
(Direcció General dels Drets Humans, 2005)**

CODI CIVIL ESPANYOL

Artículo 45

**No hay matrimonio sin consentimiento matrimonial.
La condición, término o modo del consentimiento se tendrá por no puesta.**

Artículo 46

No pueden contraer matrimonio:

- 1. Los menores de edad no emancipados.**
- 2. Los que estén ligados con vínculo matrimonial.**

Artículo 317

Para que tenga lugar la emancipación por concesión de quienes ejerzan la patria potestad se requiere que el menor tenga dieciséis años cumplidos y que la consienta. Esta emancipación se otorgará por escritura pública o por comparecencia ante el Juez encargado del Registro.

Artículo 318

**La concesión de emancipación habrá de inscribirse en el Registro Civil, no produciendo entre tanto efectos contra terceros.
Concedida la emancipación, no podrá ser revocada.**

Código Civil. Libro I. TÍTULO IV I XI

Matrimoni Prematur

Quan un dels contraents del matrimoni forçat es una persona menor de 18 anys també se'l denomina **matrimoni prematur**.

Matrimoni concertat

Matrimonis **pactats**, també anomenats **matrimonis blancs**, **concertats** o de **conveniència**.

El matrimoni com un subterfugi o pràctica que instrumentalitza aquest ritual per assolir objectius no explícits: **satisfer interessos econòmics, aconseguir la nacionalitat per la via més ràpida, etc. però amb la connivència dels contraents** que busquen assolir llurs interessos i els de la família o comunitat.

Matrimoni arranjat: les dues parts en aquest matrimoni donen el seu consentiment lliurement i les famílies d'ambdós cònjuges assumeixen un paper protagonista en l'elecció de la parella matrimonial. El paper de la família és ajudar a trobar un soci adequat. Molts dels matrimonis arreglats - al Regne Unit, la família reial, etc., no és una qüestió religiosa, sinó cultural, i aquest fet no és delictiu sempre i quan el consentiment sigui autèntic.

Motivacions dels matrimonis forçats

- Reforçar els vincles familiars.
- Assegurar que les riqueses i els béns romanen al si familiar.
- Complir amb obligacions o promeses antigues.
- Protegir ideals culturals o religiosos.
- Situacions de migració, ajudar en permisos de residència i nacionalitat.

Motivacions dels matrimonis forçats

- Controlar la sexualitat de les noies quan entren en edat reproductiva.
- Com a estratègia de supervivència econòmica familiar (sobretot en països en els que la família rep una dot).
- Com a estratègia de protecció de la menor o dona que passa a dependre de la família del marit i podrà tenir fills legítims.
- Honor familiar.
- Explotació sexual o laboral

Per què intervenir?

- Perquè es tracta d'una pràctica que és plenament vigent en països i comunitats d'origen de moltes de les persones immigrants del nostre país i que ara volen desenvolupar el seu projecte de vida a Catalunya
- Perquè es tracta d'una greu vulneració dels drets fonamentals
- En coneixem només la petita punta del iceberg
- Li succeeix a persones que es troben en una situació d'especial vulnerabilitat per l'edat o per la condició d'immigrant o per la condició de gènere/sexe
- És una més de les violències masclistes i podem intervenir-hi
- Podem fer detecció precoç i prevenció
- Podem evitar els matrimonis forçosos i garantir l'atenció a les persones que en són víctimes o ho han estat.

Marc legal II

Codi Penal

- **Alguns del** delictes que poden anar vinculats a un cas de matrimoni forçat poden ser molt greus i diversos:
 - **delictes contra la llibertat:** detencions il·legals (art. 163 CP) i segrestos (art 164 i següents del CP); amenaces (art. 169 i següents del CP); coaccions (art. 172 CP)
 - **Tortures i altres delictes contra la integritat moral** (art. 173 CP)
 - **Delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals:** agressions sexuals (art. 178 i següents del CP); abusos sexuals (art. 181 i següents).

Marc legal III

Codi Penal II

- Delicte de lesions (**art 147 i 148 CP**)
- En situacions molt greus, poden donar-se els delictes d'**homicidi** (art 138 CP) i d'**assassinat** (art 139 CP) per part d'una figura masculina propera a la víctima que pertany al seu entorn familiar o comunitari. Es el que s'anomena “**crim d'honor**”.

Marc legal IV

- Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil
- Llei Orgànica 11/2003, de 29 de setembre. Mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers.
- Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, de 20 de novembre de 1989 ratificada per l'Estat espanyol el 30 de novembre de 1990
- Reial Decret 2393/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social i la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.
- Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l' Ordre de protecció de las víctimes de la violència domèstica.
- Llei d' Enjudiciament Criminal.
- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- Declaració 40/34, Assemblea General de Nacions Unides en la resolució 40/34, de 29 de novembre de 1985 sobre els principis fonamentals de justícia per a les víctimes de delictes i de l'abús de poder.
- Convenció sobre l' eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona A/34/46, 3/09/1981.)
- Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i de protecció dels infants i els adolescents i de modificació de la Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció. (disposicions: inclou les referències normatives reguladores de la matèria afectada pel PNT, com també, si escau, les referències jurisprudencials i altres disposicions que hi estan relacionades: instruccions, comunicats interns, ordres de servei, etc)

Mesures legals europees en matèria de MF

Proposta del Consell d'Europa:

“Semblaria que les persones més afectades pels matrimonis forçats serien les dones i, en els països rics i industrialitzats, les dones resultants de la immigració. Es tractaria de recollir dades que donin cos a la hipòtesi que és urgent emprendre reformes jurídiques, posar en marxa polítiques, programes i intervencions per prevenir els matrimonis forçats, disminuir-ne el nombre i construir la base d'un compromís eficaç.” *

Diferents models:

- Bèlgica i Noruega són dos exemples dels pocs països en què el MF està tipificat com a delictes en el seu codi penal.
- Regne Unit no tipifica el MF en el seu codi penal però sí disposa d'una ordre de protecció (Forced Marriage (Civil Protection)) per les víctimes de MF (2008) i permet per ex.entrega de passaports, aturar la violència i la intimidació, revelar el parador d'una persona, evitar que una persona sigui traslladada a l'estranger...
- França, opten per considerar-ho un agreujant de les infraccions penals connexes a l'objectiu del MF.
- Espanya no existeix la figura al Codi Penal i s'opta per la tipificació de delictes associats al mateix com: coaccions, les amenaces, la detenció il·legal, lesions, homicidis...

**Informe “Els matrimonis forçats als Estats membres del Consell d'Europa”, planteja la hipòtesi general*

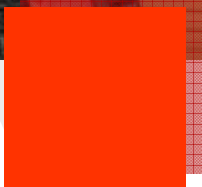
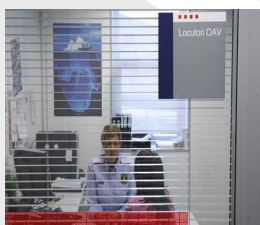
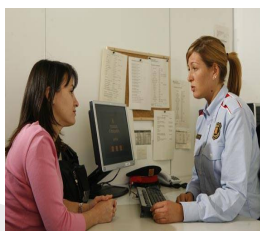
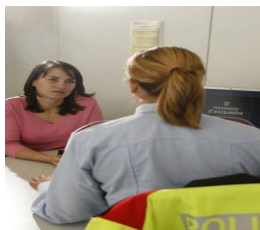
Programa de Seguretat contra la violència masclista

Objectiu:

Liderar les actuacions estratègiques necessàries en el marc de la Seguretat pública per a l'abordatge integral del fenomen de la violència masclista, garantint els drets de ciutadania de les dones com el dret a viure sense violència, el dret a l'atenció de qualitat, el dret a la protecció i a la seguretat.

www.gencat.cat/interior/violenciamasclista

Atenció policial a les dones que pateixen violència masclista

-
- **Respostes a l'anàlisi previ des del marc de la seguerat pública**

Programa de Seguretat contra la Violència Masclista

La seguretat pública

- La **polícia** és la institució que intervé de manera més directa en la producció de la seguretat ciutadana (Jaume Curbet, 2008) tant en la seva dimensió objectiva mitjançant la prevenció i el control de la delinqüència, com en la seva dimensió subjectiva en la gestió de la **por**, el **sentiment d'inseguretat** i per tant la **protecció**.
- **No existeix una seguretat neutra** (M.Naredo, 1998). Les experiències vitals, la subjectivitat, la socialització i els factors com l'edat, l'educació rebuda o el mateix entorn fan que la vivència de la seguretat, la percepció del què és perillós, del què és segur, l'experiència de la por o la sensació d'inseguretat sigui substancialment diferent per a homes i per a dones.

La Seguretat pública

*La **policia** és la institució que intervé de manera més directa en la producció de la seguretat ciutadana (Jaume Curbet, 2008) tant en la seva dimensió objectiva mitjançant la prevenció i el control de la delinqüència, com en la seva dimensió subjectiva en la gestió de la **por**, el **sentiment d'inseguretat** i per tant la **protecció**.*

Seguretat contra la violència masclista

■ *Article 63

Serveis d'atenció policial

Els Serveis d'atenció policial són els recursos especialitzats de la Policia de la Generalitat que tenen com a finalitat garantir el dret de les dones que es trobin en situacions de violència masclista, i també llurs fills i filles dependents, a l'atenció especialitzada, a la protecció i a la seguretat davant la violència masclista

*Llei 5/2008 del Dret de les dones a eradicar la violència masclista

Estàndards de Serveis: procediments policials

- **PNT 209/03/10 Intervenció policial en relació a la violència domèstica i de gènere**
- **PNT 207/02/10 Prevenció de la mutilació genital femenina**
- **Ordre de servei 005/2009 Prevenció i atenció policial dels matrimonis forçosos**
- **PNT Agressions Sexuals**

Detecció

- Un dels aspectes que més es destaca és la necessitat de la coordinació i que els operadors disposin del coneixement i la preparació necessàries.

Matrimonis forçats

Ordre de Servei per a l'atenció i prevenció dels Matrimonis Forçats

Juny de 2009

ORDRE DE SERVEI

1. Recerca sobre l'abast dels MF

- Primerament es va fer una prospecció sobre la dimensió del fenomen a Catalunya . Calia fer la fotografia sobre dimensió (element extremadament complexa de poder determinar) i composició de població de diferents regions practicants del MF.
- Recull de casos per diferents zones de Regions Policials (destacar l'elevada detecció de la RP de Girona) així com la seva experiència creant conjuntament el circuit
- Per les característiques del fenomen així com per la manca de figura penal qu inclogui el MF les actuacions policials aniran orientades prioritàriament a la prevenció(similar a la MGF)

Fonaments de l'actuació policial en casos de MF

Es dissenya l'aplicació d'un protocol d'actuació policial que estimuli:

- la prevenció
- la detecció
- l'atenció i seguiment les víctimes de matrimonis forçats.
- Aquest abordatge cal que sigui integrat en la **xarxa** ja establerta en la que hi participen la resta d'operadors, tan de la pròpia administració com de la societat civil (Ex. en la detecció)

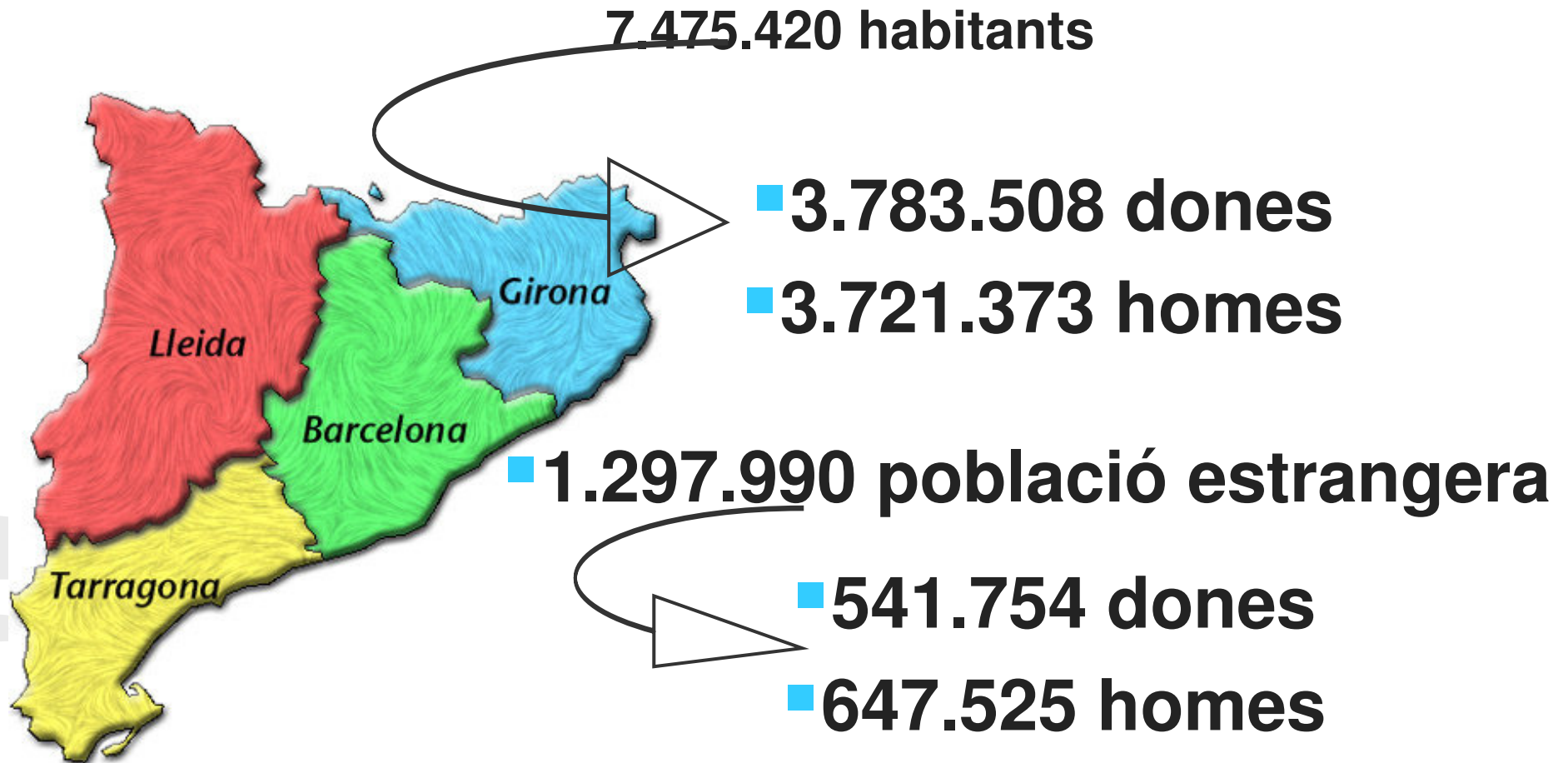

Ordre de servei sobre els MF

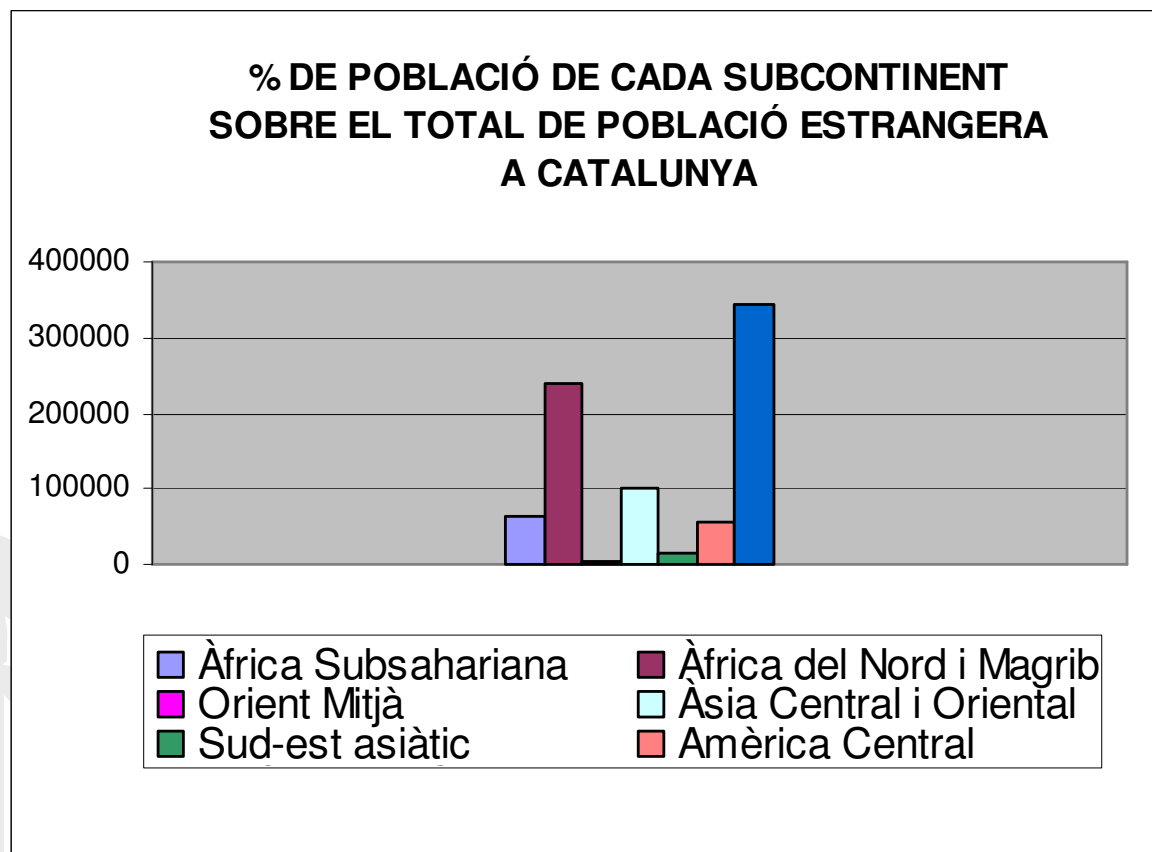
1. Recerca sobre l'abast dels MF

- Primerament es va fer una prospecció sobre la dimensió del fenomen a Catalunya . Calia fer la fotografia sobre dimensió (element extremadament complexa de poder determinar) i composició de població de diferents regions practicants del MF.
- Recull de casos per diferents zones de Regions Policials (destacar l'elevada detecció de la RP de Girona) així com la seva experiència creant conjuntament el circuit
- Per les característiques del fenomen les actuacions policials aniran orientades prioritàriament a la prevenció(similar a la MGF)

Catalunya

Població Estrangera d'origen practicant MF

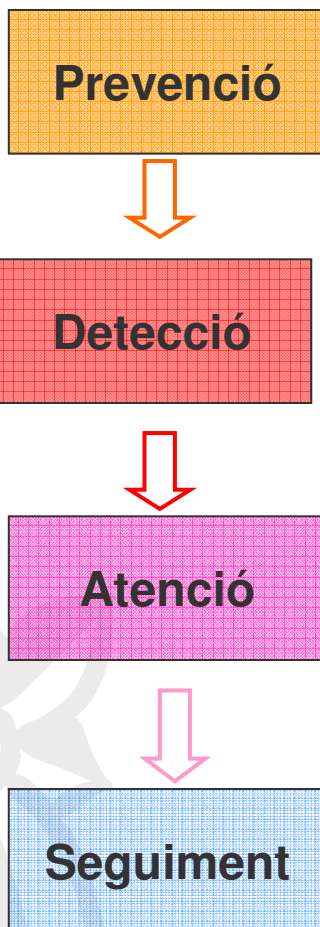

Mapa de Catalunya

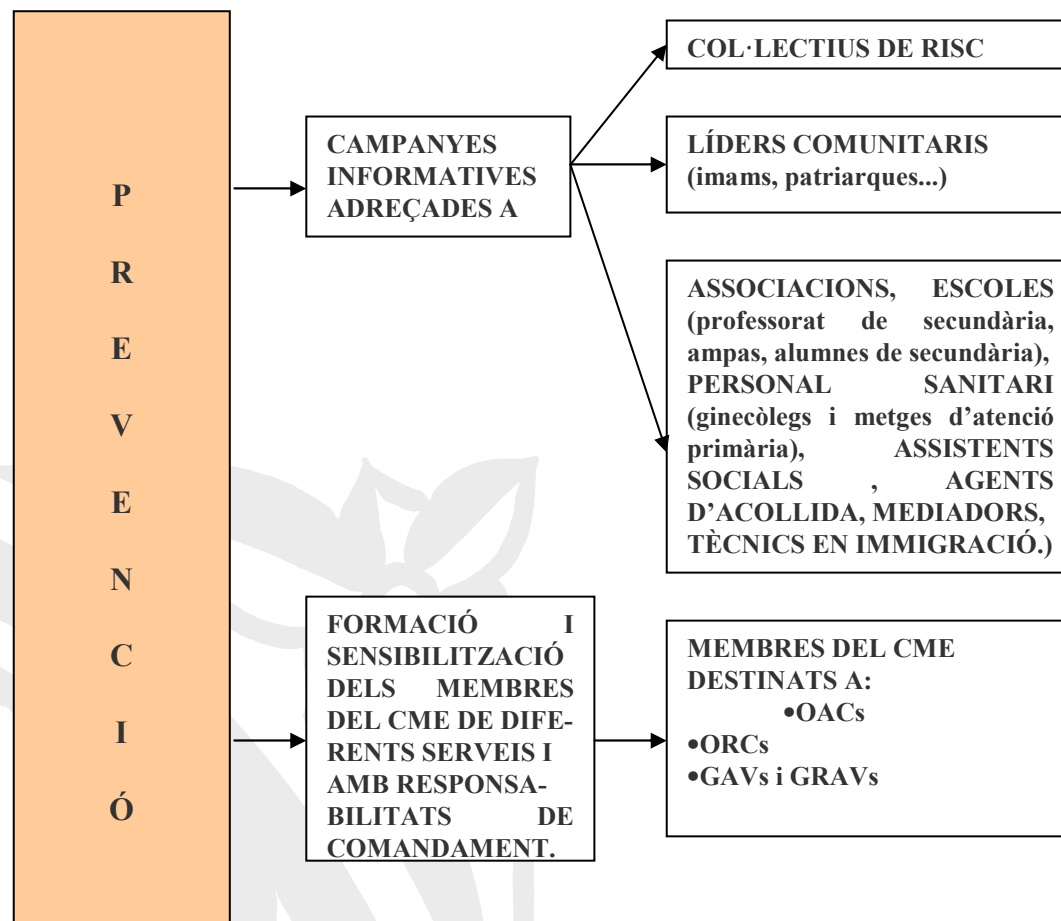
- **Marroc:** La comunitat marroquina es concentra majoritàriament la demarcació de l'Àmbit Metropolità, i a continuació a l Camp de Tarragona, Comarques Centrals i Comarques Gironines. Tanmateix a les comarques de Ponent i Terres de l'Ebre la franja d'edat d'interès és prou important com per prendre-la en consideració.
- **Senegal:** Les noies senegaleses entre els 10 i els 19 anys es distribueixen entre l'Àmbit Metropolità i les Comarques Gironines. Granollers i Mataró són les ciutats on més es concentren (24 i 26 respectivament). A les comarques Gironines es concentren a les ciutats de Figueres i Salt (20 i 15).
- **Gàmbia:** A les Comarques Gironines s'hi concentren el doble de noies gambianes que a l'Àmbit Metropolità. Dins de les C. Gironines la franja de 10 a 14 anys duplica també a la de 15 a 19 anys. ***Banyoles***, Girona, Blanes, Lloret, Olot i Salt són les poblacions més rellevants.
- **Índia:** Repartiment polaritzat entre l'Àmbit Metropolità i les Comarques Gironines. En aquestes darreres, ubicacions molt concretes: Lloret (40), Olot (85) i Girona-Salt (29). En l'Àmbit Metropolità, també en ubicacions molt concretes: Barcelona, Badalona, L'Hospitalet de Llobregat i Santa Coloma de Gramenet, i encara que lluny de la resta, Pineda de Mar.
- **Pakistan:** El 88% concentrat a l'Àmbit Metropolità. Més de la meitat a Barcelona, i la resta a Badalona, L'hospitalet i Santa Coloma de Gramenet.
- **Bangladesh:** El grup més minoritari, concentrat gairebé el 100% a l'Àmbit Metropolità. Santa Coloma de Gramenet recull la presència més alta, pròxima a la de Barcelona i en tercer lloc Badalona.

Fases de l'abordatge

La prevenció

Ordre de servei- prevenció

- Treball en xarxa
- Formació dels i les professionals policials
- Activitats amb la gent jove com xerrades als Instituts Xerrades des de les ORC
- Creació de materials per al treball amb la gent jove com còmics (Assegura't !) »
- Participació activa en les xarxes locals

ASSEGURA'T!

Còmic de prevenció de les violències masclistes

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

mossos d'esquadra
■■■■

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

Còmic de prevenció de les violències masclistes

IMPORTANT!

- Cinc tipus de violència masclista
- Apartat final “Important” a cada capítol
- Referència als drets de les dones
- Consells i Mesures d'autoprotecció
- Missatge de conclusió

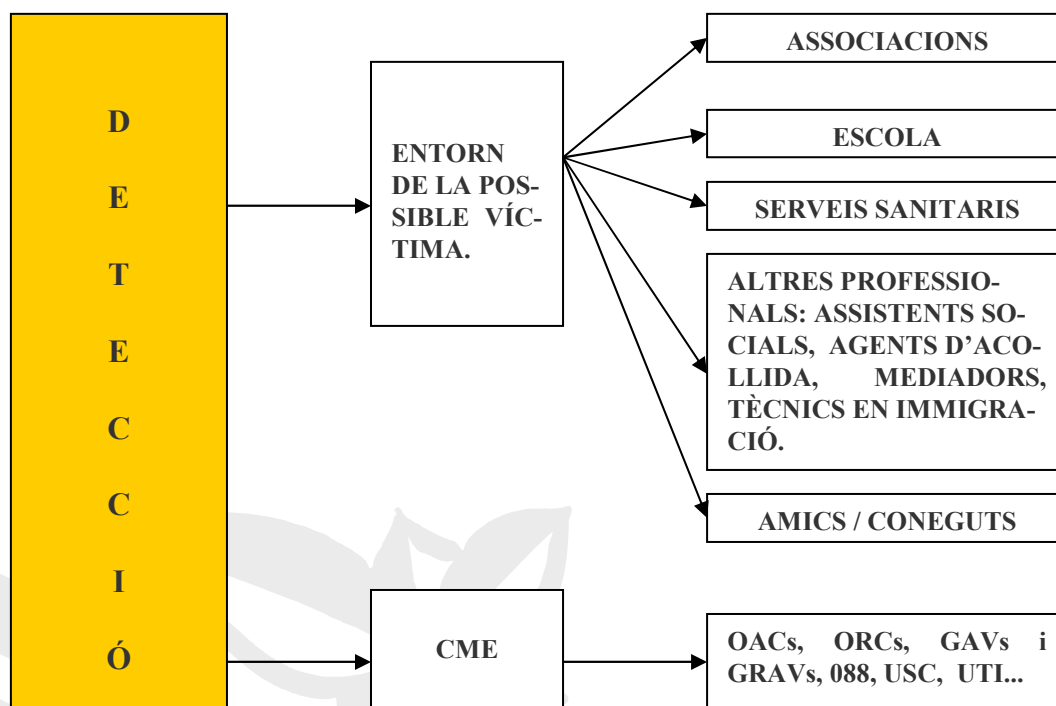

La detecció

La detecció

Ordre de servei - detecció

Es pot tenir **coneixement** d'aquestes situacions mitjançant diferents vies:

a) Informació de la pròpia víctima :

una menor o una dona s'adreça a la policia o a alguna de les persones professionals i comunica que té por de ser forçada a casar-se a Catalunya o a l'estranger

b) Informació que facilitada per una tercera persona :

denúncia d'un tercer sobre una menor o dona a qui té coneixement, que s'han endut o es volen endur a l'estranger amb la intenció de forçar-la a casar-se. Informació sobre una persona que ha vingut a Catalunya des de l'estranger per contraure matrimoni amb una menor o dona. Familiars*, amistsats, companys/es...

**També es pot donar el cas que un familiar denunciï la desaparició d'una menor o una dona (fugint d'un matrimoni forçat) o l'acusi falsament d'algun il·lícit penal que no ha comès per implicar a la policia en la seva cerca i el seu retorn a la llar.*

ORDRE DE SERVEI

- c) Informació derivada d'una **investigació policial** o informació facilitada per algun dels/les **professionals de la xarxa** que treballen en el cas respecte a un possible matrimoni forçat d'un menor o dona.

Àmbits de detecció

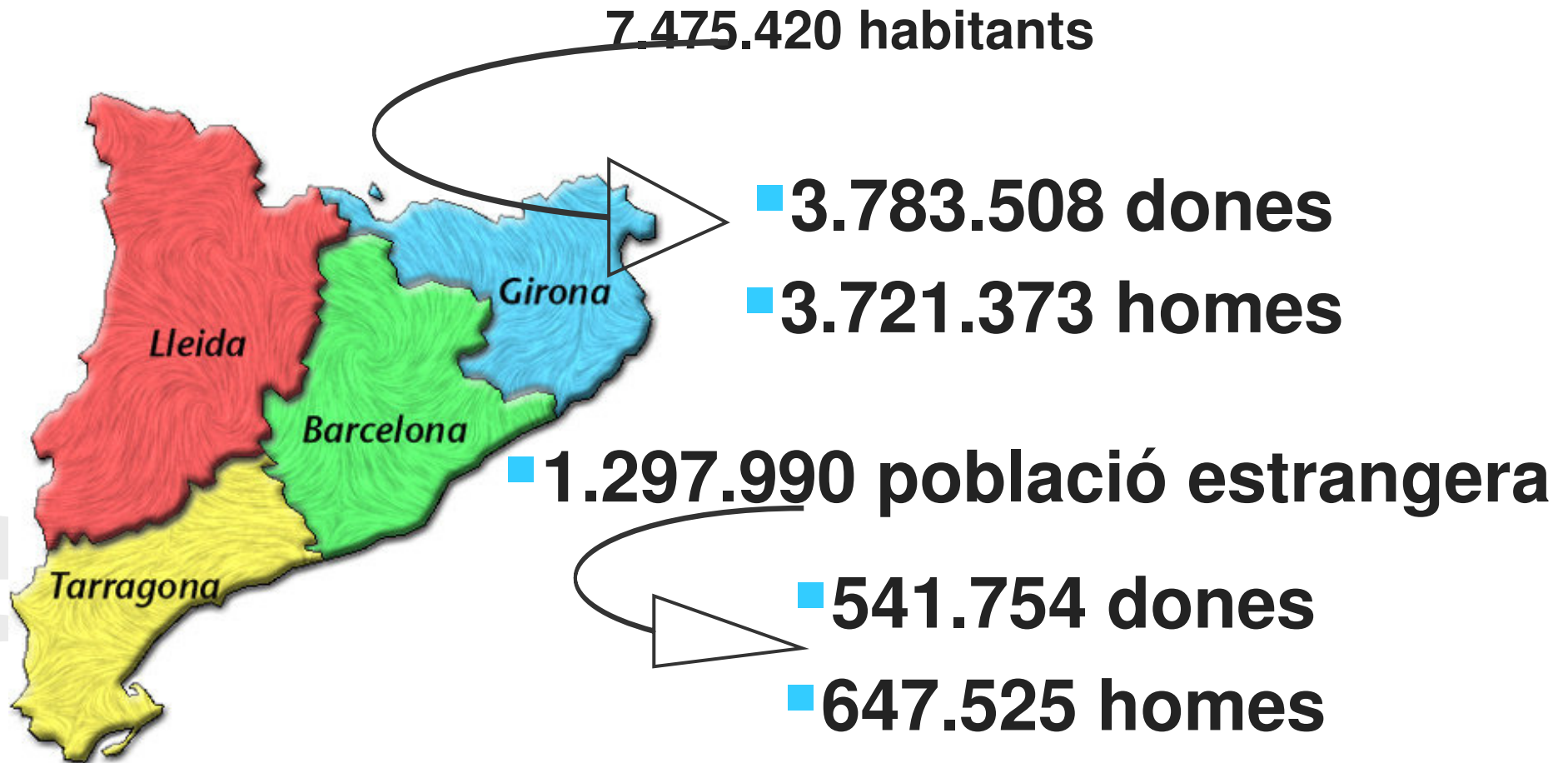

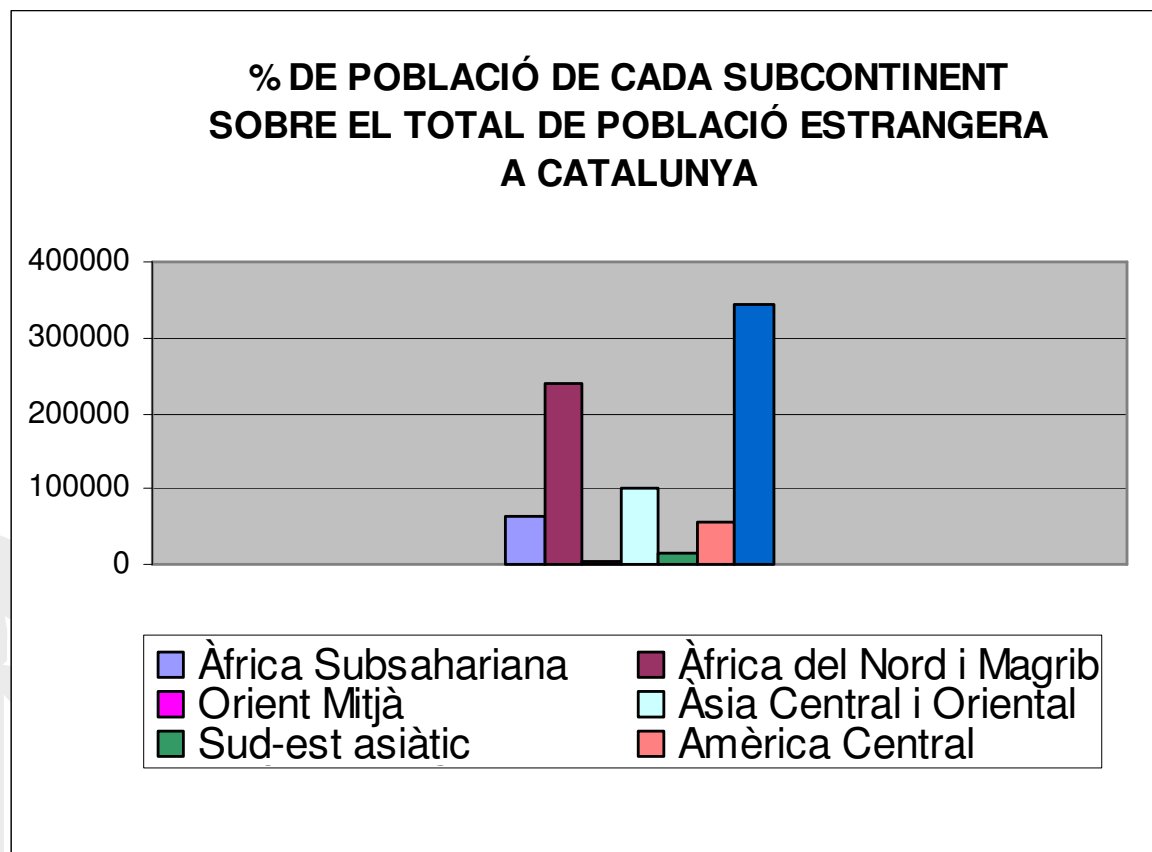
Indicadors de risc per a la detecció de MF

- La persona sembla espantada, deprimida, nerviosa, excessivament ansiosa
- Elements temporals: estiu (augmenten els viatges), èpoques prèvies i posteriors del Ramadà
- Falta de llibertat, perquè la família no se'n refia, i volen mantenir la puresa fins al MF, la persona sempre està acompanyada
- Absentisme total o escassa assistència a l'escola. Per això sovint s'aprofiten períodes de vacances, per no aixecar sospites.
- Desaparició de la víctima. A vegades la família ve a denunciar la desaparició de la víctima per no aixecar sospites.
- Els trastorns alimentaris
- Intent de suïcidi o autolesions

Catalunya

Població Estrangera d'origen practicant MF

ORDRE DE SERVEI

Actuació policial

L'actuació policial s'ha de vertebrar en dos eixos:

El primer des de la **prevenció i sensibilització** dels col·lectius, orientada a les possibles víctimes i als professionals que poden disposar d'informació sobre aquests fets.

El segon des del **tractament policial**, el qual inclou la instrucció de les **diligències penals i l'assistència a la víctima**.

Els episodis de maltractaments destapen matrimonis forçats

Notícia publicada al diari AVUI, pàgina 40. Dilluns, 8 de juny del 2009.

Recull de premsa:

- *Dones estrangeres que denuncien davant dels **Mossos d'Esquadra** ser víctimes de la violència del marit reconeixen haver estat forçades a casar-se |*
- *Els casos de menors es descobreixen a través de **l'escola***
- Té 21 anys i fa dos mesos que viu a Barcelona, procedent del Pakistan, on un oncle la va obligar a casar-se amb un desconegut. En tot aquest temps no ha trepitjat el carrer, té prohibit sortir del domicili, on conviu amb el marit, els sogres i uns cunyats. Quan consideren que fa alguna cosa malament, el marit i el cunyat la sotmeten a agressions. Una nit, quan tots dormen, s'escapa. Al cap d'uns dies decideix denunciar la seva situació davant dels Mossos d'Esquadra. Ara s'està en una casa d'acollida i els familiars s'enfronten a un procés judicial.

Intervencions

- **6 mesos de 2009 (juliol-desembre):**
 - 15 menors 13 adultes
- **6 mesos de 2010 (gener a juny)**
 - 4 menors y 4 adultes

Bones Pràctiques en l'atenció I

- NO derivar la possible víctima o informant a un altre servei amb el convenciment que es tracta d'un tema no policial
- L'acollida s'ha de fer amb totes les garanties de confidencialitat i discreció tant pel que respecta al lloc on es fa l'atenció com sobre el tractament de la seva situació (lloc privat i segur, sense interrupcions).
- Designació d'una persona que portarà el cas, si és possible segons les demandes de la víctima.
- Qualsevol intervenció ha de ser realitzada tenint en compte el risc de les víctimes. Informarem a la persona sobre les mesures d'autoprotecció.
- Obtenir la màxima informació possible sobre la víctima: dades personals i del seu entorn més habitual, valorar fotografia, marques de naixement... i fer una diagnosi completa de la situació de risc

Bones Pràctiques en l'Atenció II

- Mantenir un registre de les actuacions, decisions i acords amb la dona o menor.
- Aportar-li informació i assessorament sobre els seus drets, seguretat personal i recursos que se li poden oferir independentment de la situació administrativa en que es trobi.
- Recollir totes les “proves” que confirmen l'amenaça d'un matrimoni forçat i delictes /infraccions relacionats i una declaració com més exhaustiva de la situació.
- Determinar si hi ha altres persones de l'entorn familiar susceptibles de ser afectades per aquesta pràctica.
- Demostrar a la persona afectada que pot confiar en nosaltres.
- NO emetre judicis de valor sobre normes i principis propis d'altres cultures.

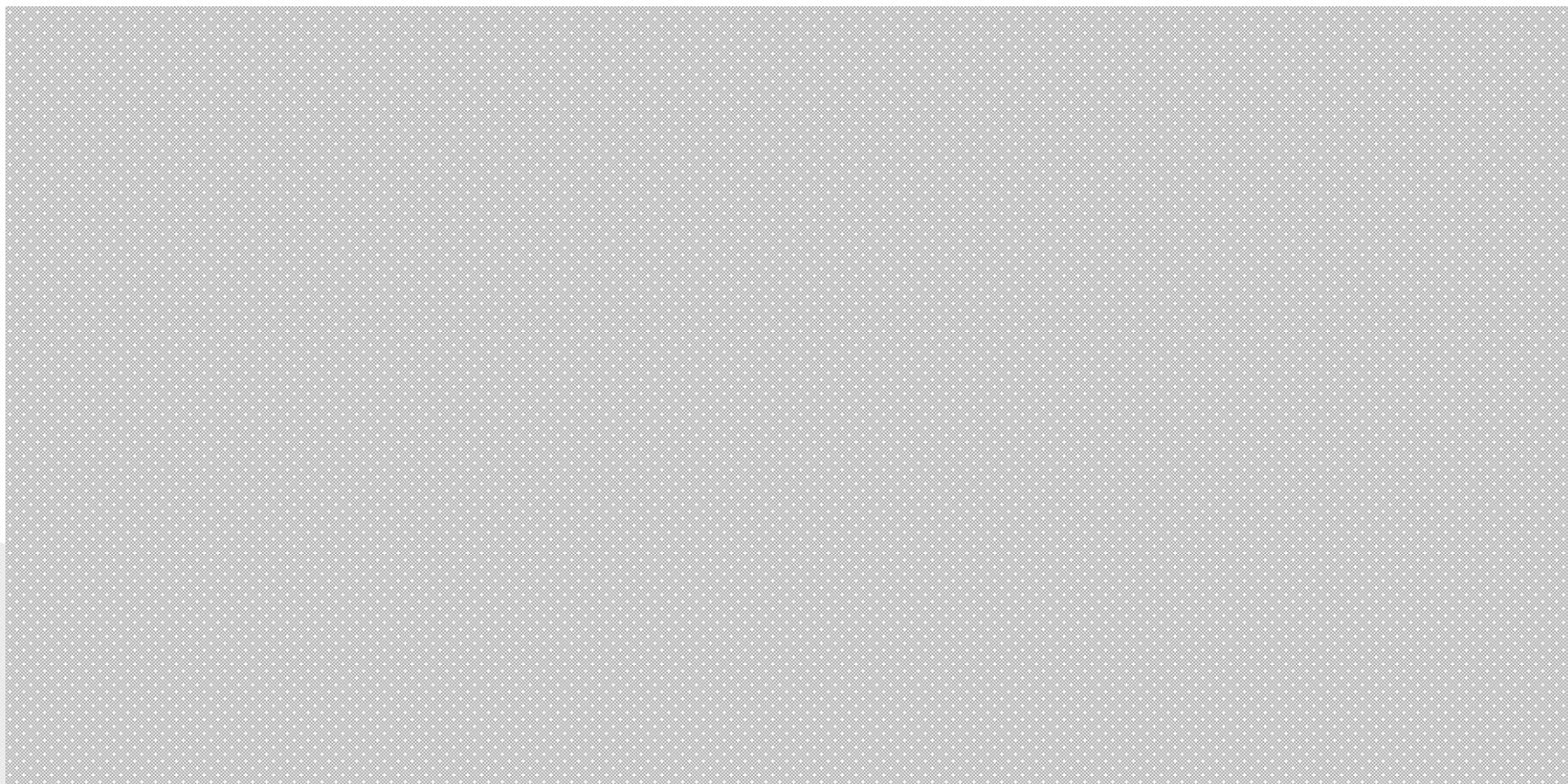

Bones Pràctiques en l'Atenció III

- Respectar el desig de lleialtat a la comunitat i la pretensió de seguir formant part d'aquesta.
- NO contactar amb la família o líder comunitari.
- Valorar acuradament el cas i el risc.
- NO fer servir membres de la família, amics, veïns, o líders de la comunitat com a intèrprets ni acompanyants. Per tant, en el cas que es necessités un intèrpret cal assegurar-se que no tingui connexions amb la persona afectada.
- En cap cas actuar com a mediador o medidora.
- Si la víctima no vol fugir ni denunciar, l'hem d'entendre, és un pas molt difícil, i sense marxa enrere. El que hem de fer és intentar mantenir el contacte amb la víctima i ser presents sempre com a alternativa.

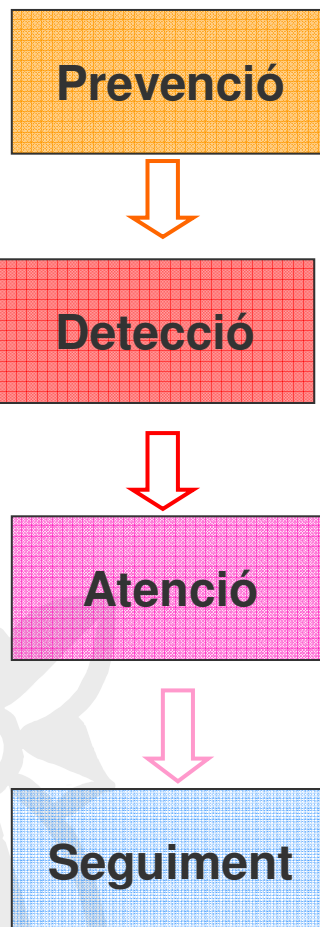
Bones Pràctiques en l'Atenció IV

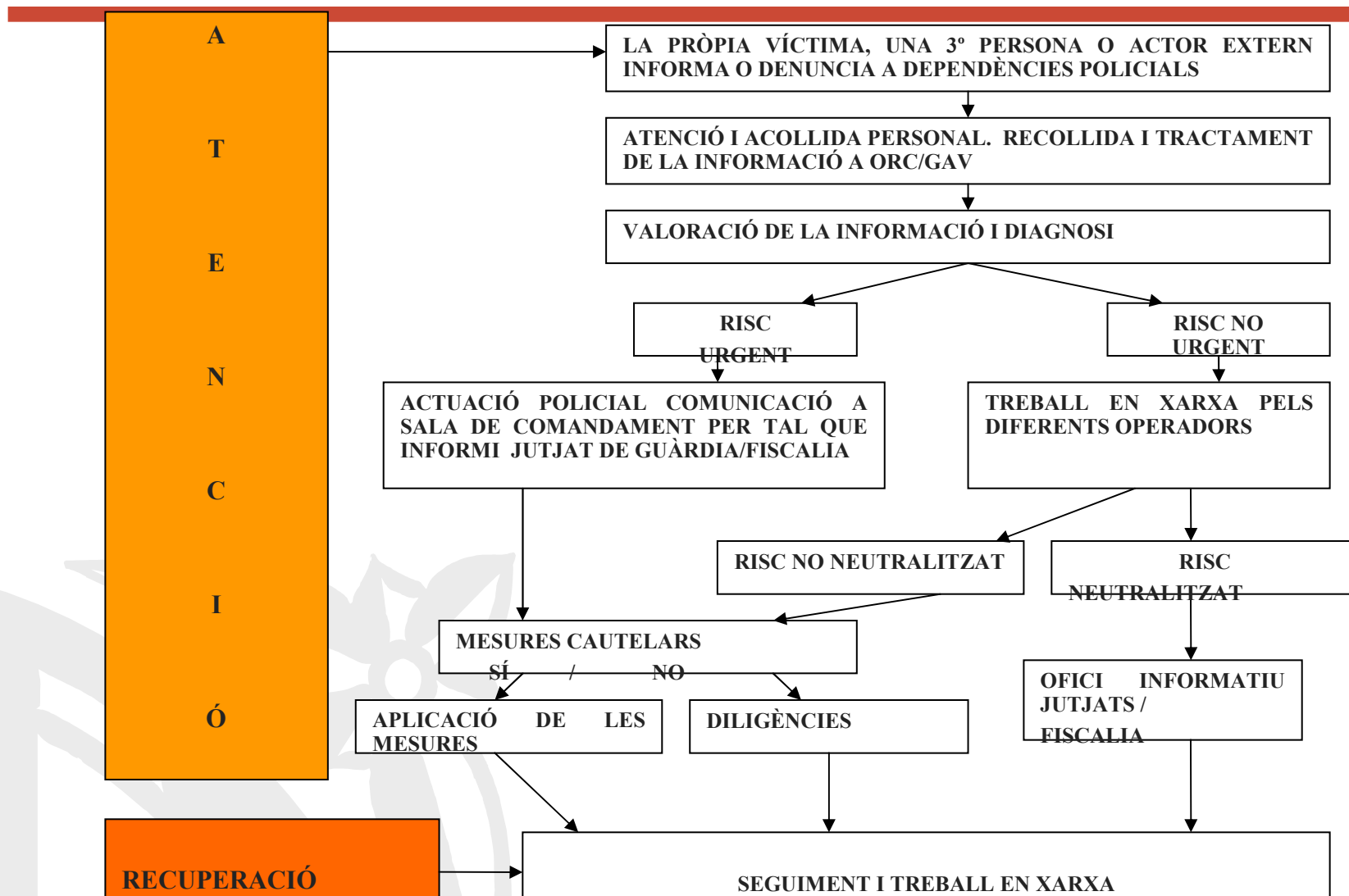

Bones Pràctiques en l'Atenció

- NO derivar la possible víctima o informador a un altre servei amb el convenciment que es tracta d'un tema no policial
- L'acollida a la presumpta víctima s'ha de fer amb totes les garanties de confidencialitat i discreció tant pel que respecta al lloc on es fa l'atenció com sobre el tractament de la seva situació (lloc privat i segur, sense interrupcions).
- Designació d'una persona que portarà el cas, si és possible segons les demandes de la víctima.
- Qualsevol intervenció ha de ser realitzada tenint en compte el risc de les víctimes. En cas que sigui necessari informarem a la persona sobre les mesures d'autoprotecció.

Fases de l'abordatge

Protocol marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista

- **Comissió Nacional**
- **Protocols al territori: Prevenció, detecció, atenció, recuperació i reparació**
- **Directori de Serveis**
- **Estàndards de Serveis**
 - **Comuns:** en relació professionals, a la intervenció (prevenció i atenció), als espais, a la coordinació entre professionals
 - **Específics:** per a la violència sexual, per a situacions de trata amb finalitat d'exploració sexual, per a mgf, per a mf, per assetjament sexual i per rao de sexe.

Recomanacions finals

1. La necessitat **d'informació, de sensibilització, educativa i de formació**
 - Reforçar la informació de les dones i les nenes sobre els seus drets en matèria de prevenció i en matèria de lluita contra els matrimonis forçats.
 - Desenvolupar accions d'informació a les escoles tant per l'alumnat com per al personal docent.
 - Sensibilitzar el personal del ministeri fiscal, els i les agents diplomàtics i consulars, els i les professionals de justícia, els i les agents de la policia, els treballadors i les treballadores socials i totts persona professional que treballi amb aquesta temàtica sobre aquesta qüestió i sobre les dificultats trobades per les dones a nivell jurídic, cultural i familiar.
 - Desenvolupar la formació dels professionals sobre la qüestió dels drets civils de les dones i de la llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Recomanacions finals

2. De les **reformes jurídiques** per prevenir i lluitar contra els matrimonis forçats
 - Denunciar les tradicions que desconeixen el principi constitucional d'igualtat dones / homes.
 - Afegir en la legislació penal una infracció específica «matrimoni forçat» amb penes, tenint en compte les circumstàncies més o menys agreujants.
 - Plantejar propostes com l'ordre de protecció del Regne Unit
 - Reflexionar sobre els terminis de prescripció, la posada en marxa de les accions civils i el desencadenament de les persecucions penals.

Recomanacions finals

3. Polítiques i accions més adaptades a la realitat viscuda dels matrimonis forçats

- Desenvolupar llocs d'informació i atenció per a les víctimes o especialitzar els ja existents per a altres violències masclistes.
- Crear llocs d'allotjament específic, afavorint l'autonomia de les persones i de les llars d'acollida per a les noies en situació d'urgència, sigui quin sigui el motiu.
- Aportar ajudes financeres i fomentar les associacions de defensa dels drets de les dones.
- Desenvolupar accions específiques per a les dones en les polítiques de la ciutat i en les polítiques d'integració.

Programa de seguretat contra la violència masclista

www.gencat.cat/interior/violenciamasclista/index.htm

Alba Alfageme
aalfagemec@gencat.cat

-
- **Moltes gràcies**

- **OBSERVACIÓN**

- La sensibilidad multicultural no puede ser una excusa para permanecer impasibles ante el problema.
- En Alemania, desde la experiencia con poblaciones de jóvenes inmigrantes, el 20-30% de las chicas que se escapan de casa lo hacen a causa de verse abocadas a un matrimonio forzoso.
- En España, *la ley exige una edad mínima* para el matrimonio: 16 años si el o la menor está emancipado/a. Entre 14 y 16 años, deben obtener previamente una dispensa judicial. En todos los casos ha de mediar el *libre consentimiento* de la persona menor de edad.
- Los Motivos:
 - Pobreza, prestaciones sexuales, recompensas por servicios y garantía de salud
 - Hay varias razones por las cuales continúa la tradición de los matrimonios con menores. En muchos países, el miedo de infectarse con HIV incentivó a los hombres a buscar “parejas” más jóvenes. Los matrimonios tempranos son una forma de asegurarse de que las niñas sean “sanas”.
 - En los casos de pobreza extrema, el matrimonio temprano es visto como una estrategia de supervivencia económica.
- En algunos países, los matrimonios infantiles están relacionados con prácticas religiosas; aunque en realidad constituyen una forma encubierta de prostitución infantil
- *En la India las niñas, conocidas como Devadasi, son dedicadas al templo o casadas con una deidad Hindú del templo con la esperanza de que los dioses concederán bendiciones y buena fortuna a las familias. Se espera que las Devadasi proporcionen servicios sexuales a los sacerdotes y miembros de las castas más altas. Se informa, que muchas eventualmente son vendidas a burdeles urbanos. Prácticas similares se encuentran en el occidente de Nepal donde las niñas son conocidas como Deuki. La práctica en la India es ahora ilegal.*
- *Un estudio llevado a cabo en cinco pueblos pobres en Egipto, encontró que las niñas eran dadas en matrimonio a hombres mucho mayores que ellas pertenecientes a países petroleros ricos del medio Oriente por medio de intermediarios.*
- *En Iraq, los matrimonios tempranos están aumentando debido a la pobreza causada por las sanciones económicas impuestas al país.*
- *En Uganda, las niñas son secuestradas y forzadas a casarse con líderes de alto rango del movimiento guerrillero conocido como Ejército de la Resistencia del Señor. Los matrimonios se utilizan como recompensa e incentivo para los soldados.*
- *En Somalia, un país sacudido por conflictos, las familias han casado a sus hijas con militares a cambio de protección para la niña y para ellos mismos.*
- *Las familias en áreas rurales de Albania incentivan a sus hijas a casarse temprano para evitar la amenaza de un secuestro.*
- *Muchas de las niñas forzadas a casarse a una edad temprana son víctimas de violencia familiar prolongada. Además, el matrimonio temprano a menudo se relaciona con el abandono de la mujer. Esto deja a las niñas sumidas en una pobreza extrema; e incrementa el riesgo de que ingresen -o sean forzadas a ingresar- en el comercio del sexo.*
- *En Bangladesh, se persuade a padres de niñas, sumidos en la pobreza, a entregar a sus hijas con la promesa de un casamiento, o falsos matrimonios, usados para engañar a las niñas e iniciarlas en la prostitución en países extranjeros.*
- *La policía de Camboya afirma que cientos, quizá miles de niñas fueron llevadas a Taiwán, engañadas con promesas de matrimonio a hombres ricos, para luego ser vendidas a dueños de burdeles.*
- **FONT:** <http://www.hera2001.com/violenciasporhonor/forzoso.asp>

DADES ESTADÍSTIQUES a Catalunya sobre Matrimonis Forçats.

Dades sobre la violència masclista a l'àmbit social o comunitari del 2010. Matrimonis Forçats. (dades trimestrals 2010).

REGIÓ POLICIAL	1r			2n			3r			4t			TOTAL		
	casos	n e n e s	dones	casos	nenes	dones	casos	nenes	dones	casos	nenes	dones	casos	nenes	dones
RPG	1	0	1	1	1	0	0	0	0				2	1	1
RPC	0	0	0	0	0	0	1	0	1				1	0	1
RPP	0	0	0	2	1	1	1	1	0				3	2	1
RPPO	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0
RPMN	0	0	0	1	1	0	0	0	0				1	1	0
RPMS	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0
RPMB	0	0	0	0	0	0	2	1	1				2	1	1
RPCT	1	0	1	2	1	1	0	0	0				3	1	2
RPTE	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0
Total	2	0	2	6	4	2	4	2	2				12	6	6

Data d'actualització: 03.11.2010

- **Dades sobre la violència masclista a l'àmbit social o comunitari del 2009. Matrimonis Forçats. (dades de juny a desembre de 2009).**
- **Data d'actualització: 05.02.2010**
- **Regió policial**

Regió policial	Nombre de casos intervinguts	Nombre de nenes/dones ateses	Menors d'edat	Majors d'edat	
atRPG	230	RPP	101	RPPO	000
RPMN	523	RPMS	21	1RPMB	211
RPCT	000	RPTE	000	86	TOTAL
				12151	

